

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/30963-31009

SK 23

7/31149

SK 23

Sayı : 54045643-610- 4459
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

21.11/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 08.10.2013 tarihli ve 43452547-120.00-144806 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Niğde Milletvekili Doğan ŞAFAK'a ait 7/30963, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/30964, 7/30965, 7/30995, 7/30996, Balıkesir Milletvekili Ayşe Nedret AKOVA'ya ait 7/30966, Çanakkale Milletvekili Mustafa Serdar SOYDAN'a ait 7/30967, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/30968, 7/30969, 7/30970, 7/30971, 7/30972, 7/30973, 7/30974, 7/30975, 7/30976, 7/30977, 7/30978, 7/30979, 7/30980, 7/30981, 7/30982, 7/30983, 7/30984, 7/30985, 7/30986, 7/30987, 7/30988, 7/30990, 7/30993, 7/30997, 7/30999, 7/31000, 7/31001, 7/31002, 7/31003, 7/31004, 7/31149, İstanbul Milletvekili Osman Oktay EKŞİ'ye ait 7/30989, Antalya Milletvekili Gürkut ACAR'a ait 7/30991, Kars Milletvekili Mülkiye BİRTANE'ye ait 7/30992, Amasya Milletvekili Ramis TOPAL'a ait 7/30994, 7/31008, 7/31009, Adana Milletvekili Ali DEMİRÇALI'ya ait 7/30998, 7/31006, Bingöl Milletvekili İdris BALUKEN'e ait 7/31005 ve Samsun Milletvekili Ahmet Haluk KOÇ'a ait 7/31007 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER :

1-Önerge görüşleri (93 Sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Oktay EKŞİ
İstanbul Milletvekili
Esas No : 7/30989

Ülkemizde halen çok miktarda GDO'lu ürün bulunduğu çünkü bunların kontrolsüz bir şekilde ithal edildiği ve satışa sunulduğu 23 Ağustos 2013 tarihli gazetelerde bildirilmektedir.

SORU 1) Adalet ve Kalkınma Partisi'nin iktidara geldiği 3 Kasım 2002 tarihinden bu önergenin tarihi olan 26 Ağustos 2013'e kadar Ülkemize hangi kalemlerde ne kadar GDO'lu ürün ithal edilmiştir?

SORU 2) GDO'lu üretim yapan ülkelerden son olarak 1 milyon ton mısır, 1 milyon ton pamuk, 1,5 milyon ton soya ithal edildiği doğru mudur?

SORU 3) Bakanlığınızın, GDO'lu ürünlerin hangi yollarla nerelerde satıldığı ve nerelerde kullanılabileceği konusunda halkı bilgilendirme gibi, yasal ya da etik bir görevi var mıdır?

SORU 4) Böyle bir görevi varsa Bakanlık bu görevini yerine getirmiş midir?

SORU 5) GDO'lu ürünlerin kansere yol açtığı iddialarını Bakanlığınız "ciddî" saymakta mıdır?

SORU 6) GDO'lu ürünlerin "insan sağlığı" yönünden riskli olduğu iddiaları bilimsel olarak "olumlu" yahut "olumsuz" şekilde bir sonuca bağlanmış mıdır?

SORU 7) GDO'lu ürünlerin güvenli bir şekilde denetlenebilmesi için AB standartlarında 300 adet laboratuvara ihtiyacımız olduğu doğru mudur?

SORU 8) Doğru ise Türkiye'de hâlen (bu önergenin tarihi olan 26 Ağustos 2013 itibarıyla) AB standartlarına sahip kaç adet laboratuvarımız vardır?

SORU 9) Bu laboratuvarlar "bağımsız" mıdır? Değilse verdikleri raporlara müdahale edilmesini önleyecek ne gibi güvenceleri vardır?

SORU 10) İthal edilen GDO'lu ürünler hâlen ne şekilde ve hangi uzmanlık düzeyindeki kişiler tarafından kontrol edilmektedir?

SORU 11) Kontrol sonucu sakıncalı bulunan ürünler imha edilmekte midir?

SORU 12) İmha edilmiyorsa bu ürünler ne şekilde kullanılmaktadır?

SORU 13) GDO'lu olduğu ve insan sağlığı yönünden sakıncalı bulunduğu saptanan ürünlerin tüketilmiş olduğu saptandığı takdirde, kimler hakkında ne gibi yaptırım uygulanmaktadır?

SORU 14) Bugüne kadar kimler hakkında ne gibi yaptırım uygulanmıştır?

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

CEVAP 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14) GDO'lu ürünlerin kullanımına, Bilimsel Risk Değerlendirme Komitesi ve Sosyo Ekonomik Değerlendirme Komitesi tarafından hazırlanan raporlar doğrultusunda Biyogüvenlik Kurulu tarafından karar verilmektedir.

Biyogüvenlik Kurulu tarafından oluşturulan Bilimsel Komiteler değerlendirmelerini yaparken; bağımsız araştırma kurumları ve kişilerce yapılan bilimsel araştırmaların sonuçları (alerjik ve toksik etki analizleri, genetik modifikasyonun stabilitesi, morfolojik ve agronomik özellikler, hedef dışı organizmalara etkisi vb.), risk değerlendirmesi yapan değişik kuruluşların (EFSA, WHO, FAO, FDA, OECD, CFIA, FSANZ, .. vd.) raporları, farklı ülkelerde üretim, tüketim durumları ve gen aktarım yöntemi, aktarılan genin moleküler karakterizasyonu ve ürettiği proteinin ekspresyonu, insan-hayvan-bitki ve çevre sağlığı ile biyolojik çeşitlilikle ilgili muhtemel riskleri dikkate almaktadır.

Biyogüvenlik Kurul kararlarında; ayırt edici kimlik, geçerlilik süresi, ithalâta uygulanacak işlemler, kullanım amacı, belgeleme ve etiketleme koşulları, ambalajlama, taşıma, muhafaza, nakil, işleme, atık, artık arıtım ve imha koşulları belirtilmektedir. Biyogüvenlik Kurulu tarafından GDO'lu bir ürünün Ülkemizde kullanımına onay verilmesi hâlinde, kurul kararları Resmî Gazete'de yayınlanarak kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Ülkemizde genetiği değiştirilmiş ürünlerle ilgili işlemler, 5977 sayılı "Biyogüvenlik Kanunu" ve bu Kanun kapsamında çıkarılan "Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik" hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bakanlığımızca Biyogüvenlik Kurulu tarafından yapılan risk değerlendirmeleri sonucunda yalnızca hayvan yemlerinde kullanımına onay verilen ürünlerin ithalâtına izin verilmektedir. Biyogüvenlik Kurulu tarafından bugüne kadar gıda amaçlı olarak onay verilmiş bir gen olmadığından gıda amaçlı genetiği değiştirilmiş ürün ithaline izin verilmemekte olup, ayrıca Ülkemizde tüm GDO'lu ürünlerin üretimi yasaktır.

Bakanlığımız tarafından Biyogüvenlik Kurulu kararlarında belirtilen koşulların yerine getirilmesi için gerekli denetimler yapılmaktadır. Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar ile ilgili ithalât denetim ve kontrolleri; 5977 sayılı "Biyogüvenlik Kanunu", bu Kanun kapsamında hazırlanan "Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik" ve "Biyogüvenlik Kurulu Kararları" na göre yürütülmekte; ithal edilecek ürünler GDO analizine tâbi tutulmaktadır. GDO tespit edilen gıda amaçlı ürünlerin yurda girişine kesinlikle izin verilmemektedir. Gerekli hâllerde izlenebilirlik denetimleri yapılmakta ve söz konusu ürünlerin üretiminde kullanılmış olan hammaddelerden de numuneler alınabilmekte ve gerekli kontroller yapılmaktadır.

İthalât aşamasında insan sağlığı ve güvenliği ile hayvan ve bitki varlığı ve sağlığı yönünden gerekli kontroller AB ile uyumlu hazırlanan 5996 sayılı "Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu" ile bu Kanun kapsamında çıkarılan alt mevzuat çerçevesinde yapılmakta olup, bu kontroller sonucunda gıda mevzuatımıza uygun olmayan ürünlerin Ülkeye girişine kesinlikle izin verilmemektedir.

Yapılan resmî kontroller sonucu olumsuzluk tespit edildiği takdirde, 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu ve ilgili diğer mevzuatlar çerçevesinde gerekli yasal işlemler yapılmaktadır.

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bakanlığımız, sağlık üzerine oluşabilecek risk çalışmalarını yaptırmakta ve gerekli tedbirleri almakta ve halk sağlığı konusunu öncelikli olarak dikkate almaktadır. Bugüne kadar hayvan yemi olarak ithaline izin verilen soya ve mısır çeşitlerinde risk oluşturabilecek bir unsura rastlanmamıştır.

GDO ve ürünlerinin ithalâtında; ithalâtçı firmadan, ithal edilecek GDO ve ürünlerinin miktarı ve içerdiği gen çeşidi ile ilgili orijin ülke veya yüklendiği ülke yetkili otoriteleri tarafından düzenlenmiş belge veya uluslararası akredite bir laboratuvarдан alınmış analiz raporu istenmektedir.

Ülkemizde GDO analizi yapabilme kapasitesine sahip 10 adet kamu ve 27 adet özel olmak üzere toplam 37 adet laboratuvar bulunmakta olup, kamuya ait 8 adet ve özel sektöre ait 24 adet laboratuvar olmak üzere toplam 32 adet laboratuvar Uluslararası Akreditasyon Sertifikası'na (TS ISO 17025) sahiptir. Bu laboratuvarlar; "Gıda Kontrol Laboratuvarlarının Kuruluş, Görev, Yetki ve Sorumlulukları İle Çalışma Usul ve Esaslarının Belirlenmesine Dair Yönetmelik" e göre, bağımsız karar alma yetkisine sahip olup, düzenledikleri raporlarına herhangi bir müdahale söz konusu değildir.

Yem olarak kullanılmasına izin verilen ürünlerin (soya, mısır) ithal edilmek istenmesi durumunda, belgelerin doğruluğunu teyit amacıyla %20 sıklığında GDO analizi yapılmaktadır.

GDO'lu olması muhtemel ve Ülkemizde kullanılmasına izin verilmeyen ürünlerin GDO analizleri ise %100 sıklığında yapılmaktadır.

Biyogüvenlik Kanunu'nun, Bakanlığın görev ve yetkileri başlıklı 8. maddesinde "*Biyogüvenlik bilgi değişim mekanizması aracılığıyla kamuoyunun GDO ve ürünleri ile ilgili bilgilendirilmesi ve karar alma sürecine katılımının sağlanması için gerekli tedbirleri almak.*" hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda Biyogüvenlik Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle GDO ve ürünleri ile ilgili bilimsel, teknik ve uygulamaya ilişkin bilgi ve belgelerin ulusal ve uluslararası seviyede alışverişinin kolaylaştırılması, kamuoyunun bilgilendirilmesi ve karar sürecine katılımının sağlanması amacıyla 05 Ekim 2010 tarihinde "Türkiye Biyogüvenlik Bilgi Değişim Mekanizması" hizmete sunulmuştur.

Biyogüvenlik Kurulu'na yapılan başvurular, başvurularla ilgili bilimsel risk değerlendirme raporları, Biyogüvenlik Kurulu kararları, biyogüvenlik ile ilgili bilimsel çalışmaların sonuçları paylaşımına açıktır. Biyogüvenlik Kurulu kararlarına esas olacak bilimsel komiteler tarafından hazırlanan risk ve sosyo-ekonomik değerlendirme raporları 21 gün süre ile kamuoyu görüşüne sunulmaktadır.

Ayrıca, ilgili sektörler ve tüketiciler, GDO mevzuatı ve uygulamaları hakkında bilgilendirme toplantıları, basılı ve görsel yayınlar yoluyla da bilgilendirilmektedir.

Bakanlığımızca "tarladan sofraya güvenilir gıda" anlayışı çerçevesinde yapılan etkin kontrol ve denetimler aralıksız şekilde devam etmektedir.

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SORU 15) Çernobil faciası sonucu, insan sağlığı açısından sakıncalı düzeyde radyasyonlu olduğu saptanan "çay" ve "findık" ürünlerinin miktarı nedir?

SORU 16) Söz konusu "çay" ve "findık" lar ne şekilde tüketilmiştir?

SORU 17) Hâlen tüketilen gıda maddelerinden “yüksek radyasyon” riski taşıyan var mıdır? Var ise alınan önlemler nelerdir?

CEVAP 15-16-17) Bakanlığımızca gıda güvenilirliğini sağlamak amacıyla, risk esasına göre, ön bildirim gereken hâller dışında önceden haber vermeksizin; yıllık denetim programlarının haricinde şüphe, şikâyet, ihbar, inceleme, izlenebilirliğin sağlanması, izleme, gözetim ve tetkik amaçları ile birlikte BİMER ve ALO GIDA 174 kapsamında şikâyet edilen ürün ve firmalara yönelik resmî kontrol faaliyetleri yürütülmektedir.

Yapılan denetim ve kontroller sonucunda 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve bu Kanun kapsamında çıkarılan alt mevzuatlara aykırılık tespit edilen ürün, kişi ve firmalar hakkında aynı Kanun kapsamında idarî para cezası, faaliyet durdurma, ürün toplatma veya savcılığa suç duyurusunda bulunma gibi işlemler yapılmaktadır.

Ayrıca, 5996 sayılı Kanun kapsamında 17.12.2011 tarih ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Gıda ve Yem Resmî Kontrollerine Dair Yönetmelik” in 8. maddesinde belirtilen çerçevede; laboratuvar sonucuyla taklit veya tağşiş yapıldığı kesinleşen gıda ve yemi üreten/ithal eden firmanın adı, ürün adı, markası, parti ve/veya seri numarası ve kişilerin hayatını ve sağlığını tehlikeye düşürecek şekilde bozulmuş, değiştirilmiş gıdaları üreten ve/veya satan firmanın adı, ürün adı, markası, parti ve/veya seri numarası ve uygulanan cezaî müeyyideler Bakanlığımızın resmî internet sitesinde kamuoyuna duyurulmakta ve ulusal ve yerel medya ile paylaşılmaktadır.